

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ: СТАНОВЛЕННЯ В РЕАЛІЯХ COVID-19

У статті досліджується впровадження звіту про управління та зміст, строки та умови його оприлюднення в умовах пандемії, спричиненої вірусом COVID-19. Визначено інформацію, рекомендовану до подання у звіті про управління з огляду на умови функціонування підприємств в умовах карантину. Визначено можливий вплив представленої у звіті інформації на конкурентоспроможність підприємства на ринках праці, товарів, робіт, послуг та інвестиційному та кредитному ринках. Визначено проблемні питання для подальшого дослідження запровадження оприлюднення звіту про управління.

Ключові слова: звіт про управління, нефінансова звітність.

VALKOVA N.

Khmelnitskyi National University

MANAGEMENT REPORT: BECOMING IN REALITY COVID-19

The article examines the formation and development of non-financial reporting in relation to the concept of The article considers the prerequisites for implementation and conditions for the formation of a report on management in enterprises of Ukraine. The pandemic caused by the COVID-19 virus today has not only social but also economic consequences that have affected everyone without exception in one way or another. Therefore, the reflection in the management report of these effects is relevant to the study. In order to European integration of the national economy and attract foreign investment, the implementation of international financial reporting standards is actively continued in order to keep records of enterprises, the formation and publication of financial and non-financial reporting. Large domestic and foreign-invested companies have been publishing non-financial statements to ensure their image and related financial benefits since 2005. Since 2018, a year after the mandatory introduction of non-financial reporting by enterprises of EU member states, Ukraine has also introduced the obligation to compile a management report. The need to publish a report on the management of medium and large enterprises is accompanied by a number of problems, but this process is the introduction of a culture of socially responsible business and non-financial reporting. According to the structure of the management report, the recommended content of information is given, which is appropriate for submission by sections of the report, and the markets in which the competitiveness of the enterprise may change under the influence of the above data are identified. In the process of forming a report on management, calculation and visualization of information about the state and prospects of the enterprise, disclosure of the main risks and uncertainties of its activities, you need to consider the effectiveness of information, ie whether the company will receive economic benefits from disclosure of such information, its formation, how the company plans to raise capital, or plans to expand or change activities.

Key words: management report, non-financial reporting.

Постановка проблеми. Ключовими факторами успішного розвитку як національної економіки в цілому, так і окремо взятих підприємств є: з одного боку – можливість залучення інвестицій, в тому числі іноземних, а з іншого – розширення ринків збуту, в тому числі завоювання європейського та світового ринку товарів та послуг. А це вимагає дотримання світових тенденцій забезпечення сталого розвитку та прозорості ведення бізнесу. З цією метою у 2017 році було внесено зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та покладено на великі, середні підприємства, а також підприємства, що становлять суспільний інтерес, недержавні пенсійні фонди та інститути спільного інвестування, обов'язок щодо подання та оприлюднення разом із фінансовою звітністю звіту про управління [1]. У зв'язку з тим, що відсутня регламентована форма та чіткі інструкції щодо подання звіту про управління, а обов'язковість його формування, подання та оприлюднення визначена Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», його підготовку було автоматично покладено на бухгалтерські служби підприємств, принаймні тих, які раніше не здійснювали формування та оприлюднення будь-яких нефінансових звітів. Перші обов'язкові в Україні звіти про управління разом із фінансовою звітністю були сформовані та оприлюднені за 2018 рік, проте за 2019 рік у зв'язку з пандемією COVID-19 було продовжено терміни оприлюднення до 31 грудня 2020 року, в тому числі через необхідність підтвердження фінансової звітності аудиторським висновком. Пандемія, спричинена вірусом COVID-19, на сьогоднішній день має не лише соціальні, а й економічні наслідки, які вплинули на всі без виключення підприємства тим чи іншим чином. Отже, відображення у звіті про управління цих наслідків є актуальним для дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку та формування нефінансової звітності почали розглядатися вітчизняною науковою спільнотою близько десяти років тому, проте активного обговорення тема набула після прийняття Радою Європи Директиви ЄС щодо щорічної фінансової звітності консолідованої фінансової звітності та пов'язаних з ними звітів певних типів компаній (Директива 2013/34/ЄС) [2] та Директиви ЄС щодо розкриття нефінансової та диверсифікованої інформації (Директива 2014/95/ЄС) [3] у 2013-2014 роках, які досить швидко, в 2017 році, були імплементовані в українське законодавство. Безверхий К.В., В. П. Пантелєєв [4, 5], Озеран А.В. [6], Онищенко В.П. [7], Сокіл О.Г. [8] досліджували структуру консолідованого звіту про управління на основі вимог Директиви 2014/95/ЄС та здійснювали порівняльний аналіз звіту про управління з інтегрованою звітністю й іншими нефінансовими звітами. Процедуру підготовки інтегрованої звітності вітчизняними підприємствами запропоновано Мулик Т. О. [9]. Структуру вітчизняного звіту про управління аналізували Жиглей І.В. [10] та Новіченко Л.С. [11],

проблемні аспекти та перспективи розкриття у звіті про управління інформації про ризики та невизначеності розглядає Царук Н.Г. [12] та Шевчук В. Р. [13]. Проблеми та переваги імплементації Директиви ЄС щодо розкриття нефінансової інформації досліджують Озеран А.В. [6], Скоробогатова Н. Є. та Кухарук А.Д. [14] та інші [4–13].

Метою статті є дослідження впливу пандемії COVID-19 на зміст, формування та оприлюднення звіту про управління. Для досягнення поставленої мети було використано такі загальнонаукові методи дослідження, як аналіз і синтез, системний та комплексний підхід.

Виклад основного матеріалу. З метою євроінтеграції національної економіки та залучення іноземних інвестицій активно продовжується впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності з метою ведення обліку діяльності підприємств, формування та оприлюднення фінансової звітності, яка в свою чергу надає інформацію користувачам для прийняття управлінських рішень. Концептуальною основою фінансової звітності виданою Радою МСБО визначено мету фінансової звітності загального призначення – надавати фінансову інформацію про суб'єкта господарювання, що звітує, яка є корисною для нинішніх та потенційних інвесторів, позикодавців та інших кредиторів у прийнятті рішень про надання ресурсів цьому суб'єктові господарювання [15]. Отже, конкретно визначено мету формування фінансової, а з нею й нефінансової звітності – надання інформації про підприємство надавачам ресурсів: інвесторам та кредиторам. Запровадження обов'язкового подання звіту про управління є результатом імплементації Директив 2014/95/ЄС та 2013/34/ЄС, які в свою чергу були сформовані, як результат поширення концепції сталого розвитку, визначеної Глобальним договором ООН у 2000 році. Сутність концепції передбачає відповідальне ведення бізнесу у відповідь на поширення гуманістичних ідей у суспільстві. Історія виникнення нефінансових звітів сягає у 70-ті роки ХХ ст., вже в ті часи ідеї гуманізму використовувалися підприємствами, як свого роду маркетингові інструменти формування вартості бізнесу за рахунок соціальних цінностей суспільства. Перші нефінансові звіти були сформовані для інвесторів, і їхньою метою було покращення іміджу підприємств [16]. З того часу, мало що змінилося стосовно мети формування нефінансових звітів, проте змінилася форма та змістовне наповнення, під впливом змін пріоритетів розвитку суспільства. Запровадження формування звіту з управління, як вже зазначалося вище, було здійснено з метою покращення інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств та розширення ринків збуту товарів, робіт (послуг) вітчизняного виробництва завдяки прийняттю правил прозорості, екологічної та соціальної відповідальності ведення бізнесу, оскільки в умовах перенасичення ринків товарами, важливого значення набуває ідейне підґрунтя функціонування компанії-виробника.

Нефінансову звітність для забезпечення іміджу та пов'язаних з ним фінансових вигод великі вітчизняні компанії та компанії з іноземним капіталом використовують з 2005 року. Перший в Україні звіт із корпоративної соціальної відповідальності був підготовлений та опублікований у 2005 році компанією «Систем Кепітал Менеджмент» (СКМ), у 2006 році крім компанії СКМ компанії ВАТ Україна та Міжнародна Маркетингова Група подали таблицю відповідності показникам GRI і весь опис, що вимагається при оформленні цієї таблиці, а у 2007 нефінансову звітність в тій чи іншій формі в Україні оприлюднили близько 20 компаній [17]. Відтоді з року в рік спостерігалось збільшення кількості підприємств, які позиціонували себе, як соціально-відповідальний бізнес. Проте, з 2014 у зв'язку з анексією Криму та початком військових дій на сході України, що спричинило економічну та соціальну кризу в країні, частина компаній перестали регулярно оприлюднювати нефінансову звітність, через необхідність економії та невизначеність економічного ефекту від інвестицій у соціальні проекти. З 2018 року, через рік після обов'язкового впровадження подання нефінансових звітів підприємствами, країні членів ЄС, Україною запроваджено обов'язковість формування звіту про управління.

Необхідність оприлюднення звіту з управління середніми та великими підприємствами, супроводжується рядом проблем, але попри це основним завданням, на нашу думку, цього процесу є запровадження культури соціально-відповідального бізнесу та нефінансової звітності. І чим раніше вітчизняні компанії розпочнуть формування такої звітності, тим більше шансів отримати від цієї нової практики економічний ефект. У зв'язку з пандемією COVID-19, строки оприлюднення другого обов'язкового звіту про управління (за 2019 рік) було перенесено до 31 грудня 2020 р. З одного боку, запроваджений КМУ карантин у березні–травні 2020 р. суттєво вплинув на економічний стан більшості підприємств, а з іншого унеможливив формування актуальної інформації у звіті про управління, через невизначеність та неможливість спрогнозувати наступний вплив пандемії на економіку не лише окремого підприємства, а й економіку країни та світу.

Відповідно до структури звіту про управління за Методичними рекомендаціями зі складання звіту про управління № 982 [18], у таблиці 1 наведено рекомендований зміст інформації, яка, на нашу думку, є доречною для подання у звіті про управління по напрямках та визначено ринки на яких конкурентоспроможність підприємства може змінитися під впливом наведеної інформації.

Як було зазначено вище нефінансова звітність спершу формувалася для покращення інвестиційної привабливості підприємства, проте, потрібно зазначити, що в залежності від призначення нефінансового звіту мова йшла й про підвищення привабливості підприємств на ринку праці, в якості роботодавця, також не можна проігнорувати значимість нефінансових показників у поєднанні з фінансовою звітністю та вплив цього комплексу на конкурентоспроможність підприємства на кредитному ринку. Екологічна діяльність та гнучкість підприємства у роботі з клієнтами забезпечує йому конкурентоспроможність на ринку товарів та послуг та на ринку виробничих ресурсів.

Таблиця 1

Рекомендований зміст інформації у звіті про управління під впливом пандемії COVID-19

Складає звіт про управління	Розкриття інформації у звіті про управління під впливом пандемії COVID-19	Можлива зміна конкурентоспроможності, в результаті реакції на представлену інформацію
Організаційна структура та опис діяльності підприємства	Інформація щодо зміни організації роботи підприємства з покупцями та постачальниками з урахуванням можливих карантинних обмежень	На ринку товарів та послуг, ринку виробничих ресурсів
Результати діяльності	Інформація щодо зміни асортименту продукції з урахуванням зміни потреб споживачів в умовах пандемії	На ринку товарів та послуг
Ліквідність та зобов'язання	Фактори, які можуть вплинути на зміну ліквідності підприємства: збільшення (зменшення) строків погашення дебіторської заборгованості через здійснення оплати засобами поштового зв'язку (безготівкового розрахунку); умовні зобов'язання з оплати праці, які можуть виникнути в результаті вимушеного простою через карантин	На інвестиційному ринку, кредитному ринку
Екологічні аспекти	Заходи з утилізації засобів індивідуального захисту, забезпечення екологічно безпечними засобами індивідуального захисту працівників в умовах пандемії	На інвестиційному ринку, ринку праці;
Соціальні аспекти та кадрова політика	Зміна чисельності працівників у зв'язку зі зміною обсягів діяльності через пандемію, оплата вимушеного простою через карантин, встановлення гнучких графіків і можливості дистанційної роботи для забезпечення безпеки праці і пересування в міському транспорті, організація підвищення кваліфікації працівників на час вимушеного простою через карантин	На ринку праці
Ризики	Аналіз можливих ризиків порушення графіків постачання та реалізації продукції (послуг), втрати постачальників та ринків збуту, через обмеження руху транспорту, ризиків ліквідності та кредитних ризиків через зниження платоспроможності клієнтів	На інвестиційному ринку, кредитному ринку; на ринку товарів та послуг, виробничих ресурсів
Дослідження та інновації	Розробка нових видів продукції та освоєння нових каналів розподілу з урахуванням потреб та обмежень через пандемію	На ринку товарів та послуг, інвестиційному ринку
Фінансові інвестиції	Аналіз інвестиційних ризиків у зв'язку з можливими змінами діяльності чи платоспроможності об'єкта інвестування	На інвестиційному ринку
Перспективи розвитку	Перспективи подальшого розвитку з урахуванням можливих ризиків, викликів та невизначеностей в умовах пандемії	На інвестиційному ринку,
Корпоративне управління	Політики підприємства в напрямку реінвестиції прибутку з метою забезпечення можливих ризиків через пандемію	кредитному ринку

Через карантин спричинений пандемією, підприємства стали перед різноманітними ризиками та викликами й необхідністю швидкого реагування та адаптації до нових умов діяльності. На березень 2020 р. основні показники фінансової та нефінансової звітності були пораховані та вимагали лише підтвердження аудиторськими процедурами та висновками. Проте, впровадження карантинних заходів, неможливість прогнозування поведінки та розвитку захворювання в подальшому призвели до втрати актуальності більшості прогнозних показників та перспективних планів діяльності підприємств. Таким чином, підприємства постали перед вибором своєчасного оприлюднення неактуальної інформації або переоцінки перспектив, ризиків та невизначеностей з урахуванням впливу пандемії та оприлюднення оновленого звіту у пізніші строки, які, з огляду на ситуацію що склалася, продовжено до 31 грудня 2020 року.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, коригування інформації з урахуванням змін у світовій та вітчизняній економіці, спричинених пандемією, свідчитиме про добросесність, ретельність та відповідальність підприємства, яке здійснило таке коригування. Але, в процесі формування звіту про управління, розрахунку та візуалізації інформації про стан і перспективи розвитку підприємства, розкриття основних ризиків і невизначеностей його діяльності, потрібно враховувати ефективність інформації, тобто чи отримує підприємство у перспективі економічні вигоди від оприлюднення такої інформації, які будуть більшими за витрати на її формування, яким чином підприємство планує залучати капітал, чи планує розширювати чи змінювати діяльність.

Література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013L0034>
3. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095>
4. Безверхий К. В. Консолідований звіт про управління. Новації управлінської практики звітування [Електронний ресурс] / К. В. Безверхий, В. П. Пантелєєв // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. – 2018. – № 1–2. – С. 37–46. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhatat_2018_1-2_6.
5. Безверхий К. В. Порівняння елементів структури інтегрованої звітності та звіту про управління [Електронний ресурс] / К. В. Безверхий // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. – 2019. – № 1–2. – С. 24–31. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhatat_2019_1-2_5.
6. Озеран А.В. Звіт керівництва: сутність, структура та місце у системі фінансової звітності суб'єкта господарювання / А.В. Озеран // Економіка і суспільство. – 2018. – Вип. 18. – С. 983–993.

7. Онищенко В. Порівняння національних та міжнародних вимог до складання звіту про управління [Електронний ресурс] / В. Онищенко // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2018. – № 4. – С. 230–238. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppeu_2018_4_28.
8. Сокіл О.Г. Звіт про управління як гарантія соціальної відповідальності бізнесу [Електронний ресурс] / О.Г. Сокіл // Сталый розвиток країни в рамках Європейської інтеграції : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених. – Житомир, 2019. – 7 листопада. – С. 173–174. – Режим доступу : <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/9524>
9. Мулик Т. О. Інтегрована звітність підприємства: стан та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / Т. О. Мулик, Н. В. Ващилова // Ефективна економіка. – 2019. – № 11. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_11_40
10. Жиглей І. В. Звіт з управління – складова фінансової, нефінансової чи інтегрованої звітності? / І. В. Жиглей, Д. М. Захаров // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2019. – Вип. 1 (42). – С. 18–24
11. Новіченко Л. С. Актуальні питання формування звіту про управління підприємством / Л. С. Новіченко // Економічний аналіз. – 2018. – Т. 28(4). – С. 258–264. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28\(4\)_36](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28(4)_36).
12. Царук Н. Г. Підготовка звіту про управління – новий виклик для бухгалтера [Електронний ресурс] / Н. Г. Царук // Бізнес-навігатор. – 2019. – Вип. 3-2. – С. 120–125. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2019_3-2_25
13. Шевчук В. Р. Проблемні аспекти та перспективи розкриття у звіті про управління інформації про ризики та невизначеності діяльності вітчизняними суб'єктами господарювання / В. Р. Шевчук // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. – 2019. – Вип. 57. – С. 104–109. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2019_57_18.
14. Скоробогатова Н. Є. Адаптація українського законодавства у сфері бухгалтерського обліку та звітності до вимог ЄС / Н. Є. Скоробогатова, А. Д. Кухарук // Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". – 2018. – № 15. – С. 36–47. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2018_15_7.
15. Концептуальна основа МСФЗ видана РМСБО у вересні 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text
16. Проданчук М. А. Нефінансова звітність – ефективний інструмент в реалізації управлінських рішень / М. А. Проданчук // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2013. – № 2(2). – С. 202–214.
17. Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління : Наказ Міністерства України від 07.12.2018 № 982. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18>.

References

1. Pro bukhgalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini : Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 № 996-XIV [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013L0034>
3. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095>
4. Bezverkhyi K. V. Konsolidovanyi zvit pro upravlinnia. Novatsii upravlinskoï praktyky zvituvannia [Elektronnyi resurs] / K. V. Bezverkhyi, V. P. Panteleiev // Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu. – 2018. – № 1–2. – С. 37–46. – Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhatat_2018_1-2_6.
5. Bezverkhyi K. V. Porivniannia elementiv struktury intehrovanoi zvitnosti ta zvituvannia [Elektronnyi resurs] / K. V. Bezverkhyi // Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu. – 2019. – № 1–2. – С. 24–31. – Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhatat_2019_1-2_5.
6. Ozeran A.V. Zvit kerivnytstva: sutnist, struktura ta miste u systemi finansovoi zvitnosti subiekta hospodariuvannia / A.V. Ozeran // Ekonomika i suspilstvo. – 2018. – Vyp. 18. – С. 983–993.
7. Onyshchenko V. Porivniannia natsionalnykh ta mizhnarodnykh vymoh do skladannia zvituvannia [Elektronnyi resurs] / V. Onyshchenko // Problemy i perspektivy ekonomiky ta upravlinnia. – 2018. – № 4. – С. 230–238. – Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppeu_2018_4_28.
8. Sokil O.H. Zvit pro upravlinnia yak harantiia sotsialnoi vidpovidalnosti biznesu [Elektronnyi resurs] / O.H. Sokil // Stalyi rozvytok krainy v ramkakh Yevropeiskoi intehratsii : materialy Vseukrainskoi nauково-praktychnoi konferentsii zdobuvachiv vyshchoi osvity i molodykh uchenykh. – Zhytomyr, 2019. – 7 lystopada. – С. 173–174. – Rezhym dostupu : <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/9524>
9. Mulyk T. O. Intehrovana zvitnist pidpriemstva: stan ta perspektivy rozvytku [Elektronnyi resurs] / T. O. Mulyk, N. V. Vashchilova // Efektyvna ekonomika. – 2019. – № 11. – Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_11_40
10. Zhyhlei I. V. Zvit z upravlinnia – skladova finansovoi, nefinansovoi chy intehrovanoi zvitnosti? / I. V. Zhyhlei, D. M. Zakharov // Problemy teorii ta metodolohii bukhgalterskoho obliku, kontroliu i analizu. – 2019. – Vyp. 1 (42). – С. 18–24
11. Novichenko L. S. Aktualni pytannia formuvannia zvituvannia pidpriemstvom / L. S. Novichenko // Ekonomichniy analiz. – 2018. – Т. 28(4). – С. 258–264. – Rezhym dostupu : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28\(4\)_36](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28(4)_36).
12. Tsaruk N. H. Pidhotovka zvituvannia – novyi vyklyk dlia bukhgaltera [Elektronnyi resurs] / N. H. Tsaruk // Biznes-navihator. – 2019. – Vyp. 3-2. – С. 120–125. – Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2019_3-2_25
13. Shevchuk V. R. Problemnii aspekty ta perspektivy rozkryttia u zvitiv pro upravlinnia informatsii pro ryzyky ta nevyznachenosti diialnosti vitchyznianymy subiekttamy hospodariuvannia / V. R. Shevchuk // Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnogo universytetu. Ekonomichni nauky. – 2019. – Vyp. 57. – С. 104–109. – Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2019_57_18.
14. Skorobohatova N. Ye. Adaptatsiia ukrainskoho zakonodavstva u sferi bukhgalterskoho obliku ta zvitnosti do vymoh YeS / N. Ye. Skorobohatova, A. D. Kukharuk // Ekonomichniy visnyk Natsionalnogo tekhnichnogo universytetu Ukrainy "Kyivskiy politekhnichnyi instytut". – 2018. – № 15. – С. 36–47. – Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2018_15_7.
15. Kontseptualna osnova MSFZ vydana RMSBO u veresni 2010 r. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text
16. Prodanchuk M. A. Nefinansova zvitnist – efektyvnyi instrument v realizatsii upravlinskykh rishen / M. A. Prodanchuk // Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnogo ahrotekhnolohichnogo universytetu (ekonomichni nauky). – 2013. – № 2(2). – С. 202–214.
17. Pro zatverdzhennia Metodichnykh rekomendatsii zi skladannia zvituvannia pro upravlinnia : Nakaz Minfinu Ukrainy vid 07.12.2018 № 982. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18>.

Надійшла / Paper received: 09.08.2020

Надрукована / Paper Printed : 30.09.2020